Podobieństwa i różnice rynków telekomunikacyjnego i pocztowego
(od redaktora prowadzącego)

Po raz pierwszy w historii iKAR-a przekazujemy państwu jeden zeszyt poświęcony regulacji rynków telekomunikacyjnego i pocztowego. Historycznie oba te rynki zaliczano do jednej dziedziny, jaką jest łączność, co wiązało się z wieloma wspólnymi instytucjami prawnymi i organizacyjnymi. Tym wspólnym elementem w sferze regulacyjnej jest nadal jeden regulator rynku – Prezes UKE. Obecnie oba te rynki stoją u progu zasadniczych zmian. Na rynku telekomunikacyjnym związane jest to z przyjęciem nowej dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 z dnia 11 grudnia 2018 r. ustanawiającej Europejski kodeks łączności elektronicznej czy ostatnia nowelizacja prawa telekomunikacyjnego. Zmiany na rynku pocztowym na poziomie międzynarodowym to w szczególności załączone do niniejszego numeru Memorandum Prezydenta USA związane z członkostwem tego kraju w Światowej Unii Pocztowej, a na poziomie UE to przede wszystkim rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/644 z dnia 18 kwietnia 2018 r. w sprawie transgranicznych usług doręczania paczek. Wszystkie te zagadnienia zostały poruszone w poszczególnych artykułach. Z satysfakcją odnotowuję, że większość artykułów zamieszczonych w numerze porusza zupełnie nowe zagadnienia.

Ważną częścią niniejszego numeru są zagadnienia kar administracyjnych. Dlatego też, artykuł Ł. Gajka poświęcony karom pieniężnym w ustawie o radiofonii i telewizji otwiera ten numer iKAR-a. W bardzo obszernym tekście Autor poddaje konstruktywnej krytyce obecny system kar administracyjnych. Ze względu na wnikliwą analizę tego zagadnienia, z odniesieniem się do doktryny oraz orzecznictwa w tym Trybunału Konstytucyjnego w zakresie kar pieniężnych ustalenia zawarte w artykule mają znaczenie szersze niż tylko do ustawy o radiofonii i telewizji. Zagadnienie kar kontynuowane jest również w tekście M. Czyżaka na temat fakultatywnej odpowiedzialności karnoadministracyjnej w świetle nowelizacji prawa telekomunikacyjnego z 10 maja 2018 r. W tym tekście analizie poddano uznaniowość w orzekaniu kar przez Prezesa UKE po nowelizacji ustawy.

Artykuł redaktora prowadzącego o funduszu kompensacyjnym odnosi się do obu rynków – telekomunikacyjnego i pocztowego. Opracowanie to poddaje analizie porównawczej zagadnienie finansowania usługi powszechnej na obu rynkach ze szczególnym uwzględnieniem ich wpływu na operatora wyznaczonego. Dwa kolejne teksty odnoszą się do rynku pocztowego. E. Małecka porusza ważne zagadnienie ochrony konkurencji na rynku pocztowym. Autorka poddaje analizie obowiązki operatorów pocztowych oraz instrumenty przysługujące Prezesowi UKE w kontekście rozporządzenia 2018/644 w sprawie transgranicznych usług doręczania paczek. Wnioski płynące z tego artykułu o nadal niedostatecznej ochronie konkurencji na rynku pocztowym otwierają pole dla dalszej dyskusji na temat przyszłych ram regulacyjnych rynku pocztowego na poziomie UE.

Opracowanie M. Masłowskiego oddaje jak złożony i wieloaspektowy jest rynek pocztowy w Polsce. Prezentowany artykuł dotyczy skomplikowanej i również nowej problematyki związanej

z procedurą potwierdzania dostępności środków na rachunku płatniczym, z uwzględnieniem antymonopolowej genezy jej wdrożenia.

W części poświęconej przeglądowi prawa i orzecznictwa znalazły się dwa obszerne opracowania T. Soiki orzecznictwa z lat 2017–2019 zakresu spraw telekomunikacyjnych. Przegląd ten obejmuje Sąd Najwyższy i sądy powszechne oraz sądy administracyjne. Opracowania te mają charakter autorski i obejmują najważniejsze orzeczenia sądowe istotne dla rynku telekomunikacyjnego. Lektura tych tekstów jest cenna zarówno dla przedstawicieli nauki, jak i praktyki prawa. W tej części zamieszczamy również tłumaczenie memorandum Prezydenta USA na temat członkostwa tego państwa w Światowej Unii Pocztowej. Decyzja ta bez wątpienia wywraca dotychczasowy porządek międzynarodowy w zakresie rynku pocztowego. Na konsekwencje tego memorandum przyjdzie nam jeszcze poczekać.

Część przeznaczona na przegląd piśmiennictwa zawiera recenzję, przygotowaną przez Stanisława Piątka, komentarza do prawa pocztowego napisanego pod red. M. Chołodeckiego, A. Piszcz i T. Skocznego, wydanego przez Wydawnictwo C.H. Beck w 2018 r. To drugi na rynku, a pierwszy duży, naukowy komentarz poświęcony prawu pocztowemu. W tej części znalazło się również opracowanie bibliografii prawa pocztowego w Polsce za okres 2017–2018.

W niniejszym numerze telekomunikacyjno-pocztowym zamieszczamy również Sprawozdanie Centrum Studiów Antymonopolowych i Regulacyjnych za 2018 r. Traktuję to sprawozdanie jako duże wyróżnienie. CARS odgrywa bowiem niezwykłą i ważną rolę nie tylko na naukowej mapie Polski, lecz także na arenie międzynarodowej. Już tylko analiza działań Laboratorium Rynku Pocztowego wskazuje jak duży wpływ CARS ma na badania nad rynkiem pocztowym w Polsce. Wspomniana niezwykła rola CARS wynika bodaj głównie ze sposobu, w jaki to centrum działa – platformy dla wspólnych, często interdyscyplinarnych, badań naukowców i praktyków z różnych ośrodków naukowych. CARS nas wszystkich łączy!

Serdecznie dziękuję wszystkim Autorom artykułów i innych materiałów zamieszczonych w numerze. Szczególne podziękowania kieruję także do Recenzentów, których praca pozwoliła na udoskonalenie kształtu naszej publikacji.

Życzę owocnej lektury.

Mateusz Chołodecki
kwiecień 2019 r.